

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr Svitlany Borysenko
pt. „Polityka ochrony zdrowia na Ukrainie w latach 1991-2014”

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska jest poświęcona polityce ochrony zdrowia na Ukrainie w latach 1991-2014.

Podjęty przez autorkę problem należy do ważnych zagadnień naukowych z zakresu polityki społecznej okresu głębokiej transformacji ustrojowej na Ukrainie. Badania autorki posiadają szczególne znaczenie z uwagi na niepowtarzalność i odrębność szeregu procesów związanych z polityką ochrony zdrowia na badanym obszarze, zamieszkałym przez różne grupy ludności o różnej strukturze społeczno-zawodowej i etnicznej.

Rozprawa wypełnia też wyraźnie istniejącą lukę w badaniach nad polityką ochrony zdrowia i stanem zdrowia w okresie przełomu ustrojowego. Przykład Ukrainy jest pouczający. Treść rozprawy wskazuje, że autorka opanowała bogatą wiedzę teoretyczną z zakresu miejsca ochrony zdrowia w polityce społecznej państwa, jak również umiejętnie potrafiła wykorzystać źródła statystyczne i własne badania do sformułowania szeregu ważnych ustaleń.

Cele i założenia rozprawy oraz przyjęte metody badawcze są jasne i wystarczające do wyjaśnienia trudnych i skomplikowanych społecznie problemów polityki ochrony zdrowia i czynników je kształtujących. Istotną wartość pracy polega również na przeprowadzonych własnych, socjologicznych badaniach empirycznych autorki na temat funkcjonowania ochrony zdrowia w świetle opinii pacjentów.

W świetle przeprowadzonych badań autorce udało się dać wyczerpujący obraz polityki ochrony zdrowia na Ukrainie. Należy też zwrócić uwagę, że rozprawa powstała w dobrze zorganizowanym warsztacie pracy, a badania socjologiczne autorki, które objęły bardzo liczną grupę badawczą, wzbogacają naszą wiedzę o badanym problemie.

Rozprawa obejmuje pięć rozdziałów tekstu (284 stron), bogaty zestaw literatury oraz aneks.

Wstęp.

1. Miejsce ochrony zdrowia w polityce społecznej państwa.
2. System ochrony zdrowia Ukrainy.

3. Wprowadzenie zmian w polityce ochrony zdrowia i badanie ich skuteczności.
4. Funkcjonowanie ochrony zdrowia w świetle opinii pacjentów.
5. Proponowana koncepcja polityki ochrony zdrowia w perspektywie integracji z Unią Europejską.

Zakończenie. Bibliografia. Aneks.

Z tak opracowaną konstrukcją pracy doktorskiej należy się w pełni zgodzić. Autorka następująco formułuje główne cele rozprawy: Są one związane z badaniem efektywności obecnego systemu zarządzania państwem oraz polityką socjalną w zakresie ochrony zdrowia i perspektyw jej reformowania i ustalenie, jakości i dostępności usług medycznych na Ukrainie. Wszystkie podjęte problemy badawcze zawarte w celach rozprawy zostały przez autorkę szczegółowo opisane i zbadane.

Autorka szczegółowo opisała i zbadła szereg ważnych, społecznych, ekonomicznych i socjologicznych problemów związanych z polityką ochrony zdrowia w zmieniającym się społeczeństwie.

Praca ma charakter interdyscyplinarny, ukazuje, bowiem badane problemy w świetle szeroko pojętej polityki społecznej, socjologii, prawa i ekonomii. Analizuje zmiany w procesach i strukturach społecznych. Ukazuje liczne ryzyka, które przynosi zmiana ustroju, między innymi w zakresie zatrudnienia, bezrobocia, ubóstwa, zmian demograficznych i struktur społecznych. Na tym tle wyłania się problem nowych wyzwań i roli państwa w zakresie polityki ochrony zdrowia i odpowiednich reform. Autorka w świetle swoich wielostronnych i szczegółowych badań zrealizowała cele rozprawy oraz udowodniła przyjęte tezy. Dokonała też szereg ważnych ustaleń. Do szczególnie istotnych osiągnięć pracy zaliczam:

1. Ustalenie, że sytuacja demograficzna społeczeństwa Ukrainy w okresie 1991-2014 kształtowała się niekorzystnie. Nastąpił spadek ludności, przyrostu naturalnego, brak zastępowalności pokoleń, proces starzenia się ludności. Równocześnie przeciętne trwanie życia wzrosło dla mężczyzn z 62,3 lat do 66,3 lat. Analogiczne dane dla kobiet wynosiły 73,8 i 76,1 lat (lata 2007-2015).
2. Ustalenie, że polityka ochrony zdrowia w okresie lat 1991-2014 charakteryzowała się dużym kryzysem polegającym na wadliwym zarządzaniu służbą zdrowia, brakiem przygotowania polityki ochrony zdrowia do modelu gospodarki rynkowej oraz korupcją. Spadła też dostępność społeczeństwa do ochrony zdrowia. Wystąpiły liczne dysproporcje regionalne i lokalne w polityce społecznej.
3. Ustalenie o potrzebie tworzenia nowej polityki ochrony zdrowia w perspektywie integracji z Unią Europejską. Przedstawienie zarysu jej koncepcji. Wskazanie na problem, jakości ochrony zdrowia jest węzłową kwestią.
4. Ustalenie dotyczące konfliktów społecznych związanych ze zmianami w polityce ochrony zdrowia.

W sumie uznaję rozprawę za bardzo wartościową. Do głównych jej walorów zaliczam: wielostronne ujęcie tematu (od zagadnień teoretycznych związanych z pojęciami i zakresem polityki społecznej, do ujęć statystyczno-demograficznych aspektów ekonomicznych

i socjologicznych i przestrzennych). Konkluzja: cele rozprawy zostały zrealizowane a sformułowane hipotezy w pełni potwierdzone badaniami.

Słabszą stroną rozprawy jest brak dyskusji z poglądami innych autorów w zakresie badanej problematyki oraz brak opisu doświadczeń innych krajów. W sumie w rozprawie zdecydowanie przeważają zalety. Autorka udowodniła, że wypracowała rzetelny warsztat naukowy, opanowała wiedzę teoretyczną i umiejętność samodzielnego prowadzenia badań naukowych.

Uważam, że recenzowana rozprawa odpowiada wymogom ustawowym o tytule naukowym i stopniach naukowych i może być uznana za rozprawę doktorską.

Wnoszę, więc o dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Prof. zw. dr hab. Robert Rauziński

